

PROIECT DE LEGE

privind

măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Parlamentul României adoptă prezenta lege

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1 – (1) Imobilele preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist se restituie în natură.

(2) În situația în care restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist nu mai este posibilă, singura măsură reparatorie în echivalent care se acordă este compensarea prin puncte, prevăzută în Capitolul III din prezenta lege.

(3) În situația în care titularul a înstrăinat drepturile care i se cuvin potrivit legilor de restituire a proprietății, singura măsură reparatorie care se acordă este compensarea prin puncte potrivit art. 24 alin. (2) și (3).

(4) Punctele prevăzute la alin. (2) și (3) se valorifică potrivit prezentei legi.

Art. 2 – Principiile care stau la baza acordării măsurilor prevăzute de prezenta lege sunt:

- a) principiul prevalenței restituirii în natură;
- b) principiul echității;
- c) principiul transparenței procesului de stabilire a măsurilor reparatorii;
- d) principiul menținerii justului echilibru între interesul particular al foștilor proprietari și interesul general al societății.

Art. 3 – În înțelesul prezentei legi, expresiile și termenii de mai jos au următoarele semnificații:

1. **cereri – notificările** formulate în temeiul Legii nr.10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *cererile* formulate în temeiul prevederilor Legii fondului funciar nr.18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr.1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr.18/1991 și ale Legii nr.169/1997, cu modificările și completările ulterioare, *cererile* formulate potrivit Legii nr.247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare, *cererile de retrocedare* formulate potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, republicată, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.83/1999 privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România, republicată, aflate în curs de soluționare la entitățile investite de lege sau, după caz, la Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor;
2. **persoana care se consideră îndreptățită** – persoana care a formulat și depus, în termen legal, la entitățile investite de lege, cereri din categoria celor prevăzute la pct. 1, care nu au fost soluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi;
3. **persoana îndreptățită** – persoana căreia i-a fost recunoscut dreptul la restituire în natură sau, după caz, la măsuri reparatorii;
4. **entitatea investită de lege** – următoarele structuri cu atribuții în procesul de restituire a imobilelor preluate abuziv și de stabilire a măsurilor reparatorii:
  - a) unitatea deținătoare, în înțelesul Hotărârii Guvernului nr.250/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare unitară a Legii nr.10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare, al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și al Ordonanței de urgență a Guvernului nr.83/1999, republicată;

- b) entitatea investită cu soluționarea notificării, în înțelesul Hotărârii Guvernului nr.250/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare unitară a Legii nr.10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989;
  - c) comisia locală de fond funciar, comisiile comunale, orășenești și municipale, constituite în temeiul Legii fondului funciar nr.18/1991, cu modificările și completările ulterioare;
  - d) comisia județeană de fond funciar sau, după caz, Comisia de fond funciar a municipiului București, constituite în temeiul Legii fondului funciar nr.18/1991, republicată;
  - e) Comisia specială de retrocedare a unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase și comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România;
  - f) Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică;
  - g) Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, înființată potrivit prezentei legi;
- 5. decizia entității investită de lege** – decizia/dispoziția/ordinul/hotărârea emisă de către entitatea investită de lege, prevăzută la pct. 4;
- 6. restituirea în natură** – restituirea imobilului preluat în mod abuziv; în ceea ce privește terenurile, reconstituirea dreptului de proprietate pe vechiul amplasament sau pe un alt amplasament.

Art. 4 – Dispozițiile prezentei legi se aplică cererilor formulate și depuse, în termen legal, la entitățile investite de lege, nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor, precum și cauzelor aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului suspendate în temeiul Hotărârii pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României, la data intrării în vigoare a prezentei legi.

CAPITOLUL II

Restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist

Art. 5 – (1) În termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, la nivelul fiecărei unități administrativ - teritoriale se constituie, prin ordin al prefectului, Comisia locală pentru inventarierea terenurilor.

(2) Comisia se compune din următoarele persoane:

a) un reprezentant al Instituției prefectului, care are și calitatea de președinte al Comisiei;

b) primarul comunei/orașului/municipiului;

c) secretarul comunei/orașului/municipiului;

d) un specialist în măsurători topografice și în identificarea tarlalelor și parcelelor din cadrul unității administrativ-teritoriale (specialist cadastru, inginer topograf, inginer agricol, subinginer agricol, referent agricol);

e) un reprezentant al oficiului teritorial de cadastru și publicitate imobiliară.

(3) În funcție de specificul localității, Comisia se completează cu următoarele persoane:

a) un reprezentant al Agenției Domeniilor Statului;

b) un reprezentant al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură "Gheorghe Ionescu – Șişești";

c) un reprezentant al Regiei Naționale a Pădurilor – ROMSILVA;

d) un reprezentant al Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură.

(4) Procedura de constituire, modul de funcționare, atribuțiile comisiei, precum și normele privind întocmirea situației prevăzute la art. 6 se stabilesc prin normele de aplicare a prezentei legi, care vor fi adoptate în termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a acesteia.

Art. 6 – (1) În termen de 180 de zile de la data constituirii, comisia prevăzută la art. 5 întocmește, conform normelor de aplicare a prezentei legi, situația terenurilor agricole, cu sau fără investiții, și forestiere, aflate în domeniul public sau privat al statului sau, după caz, al unității administrativ-teritoriale, care pot face obiectul reconstituirii dreptului de proprietate pe fiecare unitate administrativ-teritorială.

(2) Situația prevăzută la alin. (1) va indica, prin determinare grafică pe ortofotoplan:

- a. terenurile ce constituie rezerva comisiei locale de fond funciar;
- b. terenurile aflate în proprietatea publică și privată a statului, cu sau fără investiții, aflate în administrarea unor autorități și instituții publice;
- c. terenurile administrate de institute și stațiuni de cercetare, cu sau fără investiții;
- d. terenurile ocupate de islazuri;
- e. alte terenuri identificate ca disponibile în vederea restituirii.

(3) Situația prevăzută la alin. (1) se vizează de Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară și se transmite comisiei județene de fond funciar.

(4) Comisia județeană de fond funciar centralizează situațiile întocmite la nivelul unităților administrativ-teritoriale în termen de 30 de zile de la primirea acestora. Rezultatul centralizării se transmite Agenției Domeniilor Statului și Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(5) În termen de 60 de zile de la data primirii situațiilor centralizate pe fiecare județ, Agenția Domeniilor Statului și Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților demarează procedurile legale necesare în vederea schimbării regimului juridic al terenurilor ce fac obiectul situației centralizatoare, aflate în proprietatea publică a statului, și trecerii acestora, în condițiile legii, în proprietatea privată a statului pentru a fi afectate restituirii în natură sau, după caz, valorificării punctelor acordate potrivit prezentei legi.

Art. 7 – (1) Până la întocmirea situației centralizatoare se suspendă emiterea hotărârilor de validare/invalidare de către comisiile județene de fond funciar, eliberarea titlurilor de proprietate, punerea în posesie de către comisiile locale de fond funciar, precum și orice alte proceduri administrative în domeniul restituirii.

(2) Dispozițiile alin. (1) nu sunt aplicabile în cazul hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile.

Art. 8 – (1) În termen de 120 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, comisiile locale de fond funciar au obligația de a centraliza toate cererile de

restituire nesoluționate, în vederea stabilirii suprafeței de teren necesare în vederea finalizării procesului de restituire.

(2) Pentru realizarea situației prevăzute la alin. (1), se au în vedere:

- a. cererile din dosarele nesoluționate la nivelul comisiei locale;
- b. cererile din dosarele transmise comisiei județene cu propuneri de despăgubiri;
- c. cererile din dosarele înregistrate la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, în cazul în care persoanele îndreptățite optează, în condițiile art. 42, pentru returnarea dosarului la comisia locală, în vederea atribuirii de teren;
- d. hotărârile definitive și irevocabile pronunțate de instanțele judecătorești, având ca obiect restituirea unor suprafețe de teren;
- e. cererile care au stat la baza dosarelor validate de comisiile județene și aflate la comisiile locale în vederea constituirii dosarelor de despăgubire.

(3) Situația suprafețelor de teren necesare în vederea finalizării procesului de restituire se transmite comisiei județene de fond funciar în termenul prevăzut la alin. (1).

Art. 9 – (1) Institutelor, stațiunile de cercetare și instituțiile publice sunt obligate să predea Agenției Domeniilor Statului, în termen de 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României a hotărârii de Guvern inițiate conform art. 6 alin. (5), terenurile care fac obiectul acesteia. Procesele verbale de predare primire se comunică și Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(2) În termen de 30 zile de la preluarea terenurilor prevăzute la alin. (1), Agenția Domeniilor Statului aduce la cunoștința comisiei județene de fond funciar și comisiei municipiului București disponibilul de teren pe fiecare unitate administrativ-teritorială.

(3) Predarea terenurilor disponibile către comisia locală de fond funciar se face numai după validarea de către comisia județeană de fond funciar și comisia municipiului București a propunerilor de punere în posesie pe aceste terenuri, dar nu mai târziu de 1 ianuarie 2015.

Art. 10 – (1) Până la data de 1 martie 2014, Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară va realiza, pentru fiecare județ și la nivel național, situația comparativă a cererilor și disponibilului de teren, în condițiile prevăzute la art. 6 alin. (2).

(2) După finalizare, situația se comunică Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților și Agenției Domeniilor Statului.

Art. 11 – (1) Comisiile locale și județene de fond funciar au obligația de a soluționa toate cererile de restituire, de a efectua punerile în posesie și de a elibera titlurile de proprietate până la data de 1 ianuarie 2016.

(2) În situația neîndeplinirii obligațiilor în termenul prevăzut la alin. (1), persoana care se consideră îndreptățită poate formula plângere la judecătoria în a cărei rază teritorială este situat terenul, în termen de 30 de zile. Hotărârea pronunțată de instanța judecătorească este supusă numai apelului. Plângerea este scutită de taxă judiciară de timbru.

(3) În termen de 30 de zile de la împlinirea termenului de la alin. (1), comisiile locale de fond funciar sunt obligate să predea Agenției Domeniilor Statului suprafețele preluate și neutilizate în cadrul procesului de restituire.

(4) În situația în care plângerea formulată potrivit alin. (2) are ca obiect un teren predat Agenției Domeniilor Statului conform alin. (3), această instituție are calitatea de intervenient forțat în cauză.

Art. 12 – (1) În situația în care restituirea terenurilor agricole pe vechile amplasamente nu este posibilă, după validarea întinderii dreptului lor de proprietate de către comisiile județene de fond funciar, fostului proprietar sau moștenitorilor acestuia li se va atribui un teren pe un alt amplasament, în următoarea ordine:

- a) pe terenurile din rezerva comisiei locale de fond funciar;
- b) pe islazul comunal, cu obligația menținerii categoriei de folosință a acestuia;
- c) pe terenul proprietate publică, trecut în condițiile legii în proprietatea privată a statului, sau pe terenul proprietate privată a statului, care a fost administrat pe raza unității administrativ-teritoriale de institute, stațiuni de cercetare și alte instituții publice;
- d) pe terenul proprietate publică, trecut în condițiile legii în proprietatea privată a statului, sau pe terenul proprietate privată a statului, care a fost administrat de

institute, stațiuni de cercetare și instituții publice pe raza localităților învecinate, aflate în același județ.

(2) Pentru terenul prevăzut la alin. (1), lit. b), regimul juridic se poate schimba numai cu acordul populației cu drept de vot din unitatea administrativ-teritorială, acord exprimat în urma organizării unui referendum, în termenul prevăzut la art. 6 alin. (1).

(3) Atribuirea terenurilor de către comisia locală se face în ordinea de înregistrare a cererilor inițiale de restituire, cu respectarea strictă a ordinii categoriilor de teren de la alin. (1). Fostul proprietar sau moștenitorii acestuia pot refuza terenul din rezerva comisiei locale de fond funciar sau din islazul comunal, propus în vederea restituirii.

Art. 13 – (1) În situația în care restituirea terenurilor forestiere pe vechile amplasamente nu este posibilă, reconstituirea dreptului de proprietate se face pe alte amplasamente de pe raza unității administrativ-teritoriale, chiar dacă acestea s-au aflat în proprietatea statului român înainte de anul 1948, au intrat ulterior în proprietatea statului sau au fost incluse în amenajamente silvice după această dată.

(2) În situația în care pe raza unității administrativ-teritoriale nu există teren forestier disponibil, reconstituirea dreptului de proprietate se face pe terenuri forestiere situate pe raza altor unități administrativ-teritoriale din județ, cu aprobarea comisiei județene pentru aplicarea legilor fondului funciar.

(3) Noțiunea de teren forestier în sensul prezentei legi este definită în normele de aplicare.

Art. 14 – În situația în care terenul destinat restituirii este pus la dispoziție pe raza unei alte unități administrativ-teritoriale decât cea notificată, punerea în posesie se face de către comisia locală la care proprietarul sau moștenitorii acestuia au depus cererea de reconstituire a dreptului de proprietate potrivit art. 9 alin. (3) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu informarea comisiei locale din unitatea administrativ-teritorial respectivă.

Art. 15 – Cererile vizând restituirea terenurilor intravilane, agricole la data preluării abuzive, formulate potrivit Legii nr. 10/2001, se soluționează cu respectarea

limitei de 50 ha de proprietar deposedat, cu condiția ca această suprafață să nu fi fost restituită prin aplicarea legilor fondului funciar.

CAPITOLUL III

Acordarea de măsuri compensatorii

Art. 16 – Cererile de restituire care nu pot fi soluționate prin restituire în natură la nivelul entităților investite de lege se soluționează prin acordarea de măsuri compensatorii sub formă de puncte, care se determină potrivit art. 21, alin. (6) și (7) din prezenta lege.

Art. 17 – (1) În vederea finalizării procesului de restituire în natură sau, după caz, în echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist, se constituie Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, denumită în continuare Comisia Națională, care funcționează în subordinea Cancelariei Primului Ministru și are, în principal, următoarele atribuții:

- a. validează/invalidază în tot sau în parte deciziile emise de entitățile investite de lege, care conțin propunerea de acordare de măsuri compensatorii;
- b. dispune emiterea deciziilor de compensare a imobilelor;
- c. asigură coordonarea procesului de licitare/atribuire a imobilelor din Fondul național al terenurilor agricole și al altor imobile;
- d. ia alte măsuri legale necesare aplicării prezentei legi.

(2) Comisia Națională este formată din 9 membri și are următoarea componență:

- a) președintele Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților;
- b) vicepreședintele Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților care coordonează aplicarea Legii nr. 10/2001;
- c) vicepreședintele Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților care coordonează aplicarea legilor fondului funciar;
- d) președintele Agenției Domeniilor Statului;

- e) un reprezentant al Cancelariei Primului Ministru;
- f) un reprezentant al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale;
- g) doi reprezentanți ai Ministerului Justiției;
- h) un reprezentant al Ministerului Afacerilor Interne.

(3) Componența nominală a Comisiei Naționale se stabilește prin decizie a primului-ministru, în termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(4) Lucrările Comisiei Naționale sunt conduse de președintele Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(5) Secretariatul Comisiei Naționale se asigură de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.

Art. 18 – (1) Comisia Națională funcționează pe baza prevederilor prezentei legi și a regulamentului propriu de organizare și funcționare. Regulamentul Comisiei Naționale se aprobă prin decizie a primului-ministru, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) În îndeplinirea atribuțiilor sale, Comisia Națională emite decizii sub semnătura președintelui acesteia. Comisia Națională lucrează în ședință în prezența a minim 7 membri și decide cu majoritatea de voturi a membrilor prezenți.

(3) Comisia Națională preia atribuțiile Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor și funcționează până la finalizarea procesului de retrocedare.

Art. 19 - În scopul evitării unor posibile fraude sau tentative de corupere a membrilor și secretariatului Comisiei Naționale în aplicarea prezentei legi se stabilesc următoarele măsuri:

a) înlocuirea membrilor Comisiei Naționale și, după caz, a președintelui acesteia se face prin decizie a primului-ministru;

b) membrii Comisiei Naționale beneficiază de indemnizație lunară reprezentând 50% din indemnizația lunară a președintelui Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților. Indemnizația se acordă în lunile în care Comisia Națională desfășoară cel puțin o ședință;

Art. 20 – (1) În vederea valorificării punctelor acordate potrivit art. 16, se constituie Fondul național al terenurilor agricole și al altor imobile, administrat de Agenția Domeniilor Statului, denumit în continuare Fondul național.

(2) Fondul național se constituie inițial din terenuri agricole care nu fac obiectul restituirii în natură, aflate în proprietatea privată a statului și în administrarea Agenției Domeniilor Statului, afectate acordării de măsuri compensatorii potrivit prezentei legi.

(3) Fondul național se poate completa cu alte imobile proprietate a statului la propunerea instituțiilor publice deținătoare.

(4) Până la data de 1 iulie 2014, Agenția Domeniilor Statului publică pe pagina de internet și transmite Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților lista imobilelor din Fondul național. Lista se completează cu imobilele care se transmit în proprietatea privată a statului și în administrarea Agenției Domeniilor Statului, în condițiile prezentei legi.

(5) Terenurile puse la dispoziția comisiilor locale în vederea finalizării procesului de restituire, dar nerestituite foștilor proprietari până la data de 1 ianuarie 2016 intră, de drept, în Fondul național și sunt afectate valorificării punctelor acordate potrivit prezentei legi.

(6) La solicitarea Agenției Domeniilor Statului, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților verifică modul în care comisiile locale și județene au dispus de terenul preluat de la Agenția Domeniilor Statului prin protocoale de predare-primire și ia măsuri pentru trecerea suprafețelor nerestituite la Fondul național.

(7) Până la data de 1 ianuarie 2015, Comisia Națională va face publică valoarea fiecărui imobil din Fondul național, așa cum rezultă ea prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a prezentei legi. Pentru imobilele trecute în Fondul național ulterior datei de 1 ianuarie 2015, valoarea se publică în termen de 30 de zile.

Art. 21 – (1) În vederea acordării de măsuri compensatorii pentru imobilele care nu pot fi restituite în natură, entitățile investite de lege transmit Secretariatului Comisiei Naționale deciziile care conțin propunerea de acordare de măsuri compensatorii, întreaga documentație care a stat la baza emiterii acestora și documentele care atestă situația juridică a imobilului obiect al restituirii la momentul emiterii deciziei, inclusiv orice înscrisuri cu privire la construcții demolate.

(2) Deciziile entităților investite de lege vor fi însoțite de înscrisuri care atestă imposibilitatea atribuirii în compensare totală sau parțială a unor alte imobile/bunuri/servicii disponibile deținute de entitatea investită de lege.

(3) Dispozițiile autorităților administrației publice locale emise potrivit Legii nr. 10/2001 se transmit Secretariatului Comisiei Naționale după exercitarea controlului de legalitate de către prefect. Dispozițiile art.11 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, rămân aplicabile.

(4) Comisiile județene de fond funciar și Comisia municipiului București pot propune Comisiei Naționale soluționarea cererilor de retrocedare prin acordare de măsuri compensatorii potrivit prezentei legi numai după epuizarea suprafețelor de teren agricol afectate restituirii în natură, identificate la nivel local.

(5) Secretariatul Comisiei Naționale, în baza documentelor transmise, procedează la verificarea dosarelor din punct de vedere al existenței dreptului persoanei care se consideră îndreptățită la măsuri reparatorii. Pentru clarificarea aspectelor din dosar, Secretariatul Comisiei Naționale poate solicita documente în completare entităților investite de lege, titularilor dosarelor și oricăror altor instituții care ar putea deține documente relevante.

(6) Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a prezentei legi de către secretariatul Comisiei Naționale și se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu.

(7) Numărul de puncte se stabilește după scăderea valorii actualizate a despăgubirilor încasate pentru imobilul evaluat conform alin. (6).

(8) Ulterior verificării și evaluării, la propunerea Secretariatului Comisiei Naționale, Comisia Națională validează sau invalidează decizia entității investite de lege și, după caz, aprobă punctajul stabilit potrivit alin. (7).

(9) În cazul validării deciziei entității investite de lege, Comisia Națională emite decizia de compensare prin puncte a imobilului preluat în mod abuziv.

Art. 22 – Prin excepție de la procedura de evaluare prevăzută de art. 21 alin. (6) și (7), Secretariatul Comisiei Naționale analizează dosarele care conțin decizii emise în temeiul art. 6 alin.(4) și art. 31 din Legea nr. 10/2001 și propune Comisiei Naționale validarea sau invalidarea măsurilor reparatorii la nivelul stabilit prin decizia entității investită de lege.

Art. 23 – (1) Titlurile de valoare nominală emise de Ministerul Finanțelor Publice în temeiul art. 30 din Legea nr. 10/2001, republicată, până la data intrării în vigoare a prezentei legi și nevalorificate în cadrul unei oferte de capital disponibil emisă în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 498/2003 pentru aprobarea Normelor de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al imobilelor preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945- 22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare, se convertesc prin decizia de compensare a Comisiei Naționale, după parcurgerea procedurii prevăzute de art. 21 alin. (5).

(2) Comisia Națională ia în discuție dosarul transmis de entitatea investită de lege numai după depunerea cererii de convertire și a titlurilor de valoare nominală în original de către persoana îndreptățită.

(3) În situația în care Comisia Națională dispune invalidarea deciziei entității investite de lege în baza căreia s-au emis titluri de valoare nominală, acestea se indisponibilizează la Secretariatul Comisiei Naționale.

Art. 24 – (1) Punctele stabilite prin decizia de compensare emisă pe numele titularului dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali sau testamentari ai acestuia, nu pot fi afectate prin măsuri de plafonare.

(2) În dosarele în care se acordă măsuri compensatorii altor persoane decât titularul dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali sau testamentari ai acestuia, se acordă un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali sau testamentari ai acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și un procent de 15 la sută din diferența până la valoarea imobilului, stabilită conform art. 21, alin. (6).

(3) În cazul în care din documentele depuse la dosarul de restituire nu rezultă prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali sau testamentari ai acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate, punctele vor reprezenta echivalentul a 15 la sută din valoarea stabilită conform art. 21, alin. (6).

(4) Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, persoanele care încheie tranzacții privind drepturi asupra imobilelor care fac obiectul legilor de restituire au obligația să comunice Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, în termen de 15 zile, un exemplar al actului prin care s-a încheiat tranzacția.

(5) Documentele transmise după împlinirea termenului prevăzut la alin. (4) nu se iau în considerare de către Comisia Națională la emiterea deciziei.

(6) Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților transmite Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, în termen de 5 zile de la primire, o copie a documentelor prevăzute la alin. (4).

Art. 25 – (1) Decizia de compensare emisă de Comisia Națională se comunică persoanelor îndreptățite, în termen de 45 de zile de la data emiterii.

(2) Decizia de invalidare emisă de Comisia Națională se motivează și se comunică atât titularilor, cât și entităților investite de lege, în termen de 60 de zile de la data emiterii.

Art. 26 – Actele care au stat la baza deciziilor Comisiei Naționale au regim de arhivare de 50 de ani și se depun, la încetarea activității Comisiei Naționale, la Cancelaria Primului - Ministru.

Art. 27 – (1) Punctele acordate prin decizia de compensare pot fi valorificate prin achiziționarea de imobile din Fondul național la licitația publică națională, începând cu data de 1 ianuarie 2016.

(2) Licitațiile de imobile se organizează săptămânal la sediul central al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară și se desfășoară în regim de videoconferință.

(3) Participarea la licitație a deținătorilor de puncte este gratuită, cu condiția înscrierii prealabile, la sediile teritoriale ale Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară.

(4) Regulamentul de organizare a licitației se aprobă de către Comisia Națională până la data de 1 iulie 2015 și se publică pe pagina de internet a Agenției Domeniilor Statului, Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară și Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(5) Comisia de licitație va fi compusă din 7 membri, astfel:

- a. doi reprezentanți ai Agenției Domeniilor Statului;
- b. doi reprezentanți ai Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară;
- c. trei reprezentanți ai Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților;

(6) În vederea evitării unor posibile fraude sau tentative de corupere, membrii comisiei de licitație beneficiază de o indemnizație lunară reprezentând 50% din indemnizația lunară a președintelui Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

Art. 28 – Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, prin unitățile teritoriale, are obligația întocmirii situației cadastrale a imobilelor din Fondul național.

Art. 29 – Persoanelor adjudecate de imobile în cadrul licitațiilor li se eliberează, în termen de 10 zile, un proces verbal de adjudecare, care se transmite Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară în vederea înscrierii în Cartea Funciară.

Art. 30 – Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară finalizează înscrierea în cartea funciară în termen de 60 zile de la primirea proceselor verbale de adjudecare.

Art. 31 – (1) În termen de 3 ani de la emiterea deciziei de compensare prin puncte, dar nu mai devreme de 1 ianuarie 2017, deținătorul poate opta pentru valorificarea punctelor și în numerar.

(2) În aplicarea alin. (1), deținătorul poate solicita, anual, după 1 ianuarie 2017, Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, emiterea unui titlu de plată pentru cel mult 14 la sută din numărul punctelor acordate prin decizia de compensare și nevalorificate în cadrul licitațiilor naționale de imobile. Ultima tranșă va reprezenta 16 la sută din numărul punctelor acordate.

(3) Sumele cuprinse în titlurile prevăzute la alin. (2) se plătesc de către Ministerul Finanțelor Publice în cel mult 180 de zile de la emitere.

(4) Punctele netransformate în numerar se pot valorifica în continuare în cadrul licitațiilor naționale de imobile.

(5) Modalitatea de valorificare în numerar se stabilește prin normele de aplicare a prezentei legi.

Capitolul IV

Măsuri privind urgentarea soluționării cererilor de retrocedare

Art. 32 – (1) Se instituie un termen de decădere de 90 de zile în care persoanele care se consideră îndreptățite pot completa cu înscrisuri dosarele depuse la entitățile investite de lege. Termenul curge de la data la care persoanei i se comunică în scris documentele necesare soluționării cererii sale.

(2) Termenul prevăzut la alin. (1) poate fi prelungit la cererea scrisă a persoanei care se consideră îndreptățită sau a reprezentantului legal, prin decizia conducătorului entității investite de lege sau a persoanei împuternicite de către acesta, o singură dată, pentru o perioadă de 60 zile, în situația în care persoana care se consideră îndreptățită face dovada efectuării unor demersuri privind completarea dosarului în raport cu alte instituții.

(3) Cererea de prelungire a termenului se va formula în interiorul termenului prevăzut la alin. (1) și va fi însoțită de dovada demersurilor întreprinse.

(4) Instituțiile deținătoare au obligația de a elibera, în termen de 30 de zile de la data înregistrării cererii, actele doveditoare solicitate.

Art. 33 – (1) Entitățile investite de lege au obligația de a soluționa cererile formulate potrivit Legii nr. 10/2001 înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi și de a emite decizie de admitere sau de respingere a acestora, după cum urmează:

- a) în termen de 12 luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de până la 2500 de cereri;
- b) în termen de 24 luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr cuprins între 2500 și 5000 de cereri;
- c) în termen de 36 luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de peste 5000 de cereri.

(2) Termenele prevăzute la alin. (1) curg de la data de 1 ianuarie 2014.

(3) Entitățile investite de lege au obligația de a stabili numărul cererilor înregistrate și nesoluționate, de a afișa aceste date la sediul lor și de a le comunica Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților. Datele transmise de entitățile

învăţate de lege vor fi centralizate şi publicate pe pagina de internet a Autorităţii Naţionale pentru Restituirea Proprietăţilor.

(4) Cererile se analizează în ordinea înregistrării lor la entităţile prevăzute la alin. (1).

Art. 34 – (1) Dosarele înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor vor fi soluţionate în termen de 60 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu excepţia dosarelor de fond funciar, care vor fi soluţionate în termen de 36 de luni.

(2) Dosarele care vor fi transmise Secretariatului Comisiei Naţionale ulterior datei intrării în vigoare a prezentei legi vor fi soluţionate în termen de 60 luni de la data înregistrării lor, cu excepţia dosarelor de fond funciar, care vor fi soluţionate în termen de 36 de luni.

(3) Numărul dosarelor prevăzute la alin. (1) şi data înregistrării dosarelor prevăzute la alin. (2) se publică pe pagina de internet a Autorităţii Naţionale pentru Restituirea Proprietăţilor şi se comunică, la cerere, persoanelor îndreptăţite.

Art. 35 – (1) Deciziile emise cu respectarea prevederilor art. 33 şi art. 34 pot fi atacate de persoana care se consideră îndreptăţită la secţia civilă a tribunalului în a cărui circumscripţie se află sediul entităţii, în termen de 30 de zile de la data comunicării.

(2) În cazul în care entitatea învestită de lege nu emite decizia în termenele prevăzute la art. 33 şi art. 34, persoana care se consideră îndreptăţită se poate adresa instanţei judecătoreşti prevăzute la alin. (1) în termen de 6 luni de la expirarea termenelor prevăzute de lege pentru soluţionarea cererilor.

(3) În cazurile prevăzute la alin.(1) şi (2), instanţa judecătorească se pronunţă asupra existenţei şi întinderii dreptului de proprietate şi dispune restituirea în natură sau, după caz, acordarea de măsuri reparatorii în condiţiile prezentei legi.

(4) Hotărârile judecătoreşti pronunţate potrivit alin. (3) sunt supuse numai apelului.

(5) Cererile sau acţiunile în justiţie formulate în temeiul alin. (1) şi (2) sunt scutite de taxa judiciară de timbru.

CAPITOLUL V

Sanctiuni

Art. 36 – Constituie contravenție săvârșirea oricăreia dintre următoarele fapte, dacă nu sunt comise în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerate infracțiuni:

- a) neîndeplinirea de către membrii comisiei locale a obligației prevăzute la art. 6 alin. (1);
- b) necomunicarea situației centralizatoare de către președintele comisiei prevăzute la art. 5, în condițiile art. 6 alin. (4);
- c) fapta persoanei care împiedică în orice mod întocmirea situației prevăzute la art. 6;
- d) refuzul de a preda suprafețele de teren rămase la dispoziția comisiilor locale și județene Agenției Domeniilor Statului;
- e) refuzul institutelor, stațiilor de cercetare și instituțiilor publice de a preda Agenției Domeniilor Statului imobile solicitate în termenul prevăzut de art. 9 alin. (3);
- f) nerespectarea ordinii de atribuire prevăzute de art. 12;
- g) fapta persoanei care refuză să pună la dispoziția comisiei locale de fond funciar suprafețele forestiere necesare finalizării procesului de restituire;
- h) nerespectarea termenelor prevăzute de prezenta lege.

Art. 37 – Contravențiile prevăzute la art. 36 se sancționează cu amendă de la 10.000 lei la 100.000 lei.

Art. 38 – În cazul în care, în urma aplicării contravențiilor prevăzute de legislația fondului funciar și de prezenta lege, președintele comisiei locale continuă să întârzie finalizarea procedurii de validare, punere în posesie și emitere a titlului de proprietate, prefectul sau Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților poate dispune revocarea acestuia din funcția de președinte al comisiei locale și numirea unei alte persoane, dintre conducătorii serviciilor deconcentrate de la nivel județean sau, respectiv, salariații Autorității.

Art. 39 – (1) Constatarea contravențiilor prevăzute la art. 36 și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 37 se fac de către împuterniciții Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților sau de către prefect sau împuterniciții acestuia.

(2) Sumele provenite din amenzi aplicate potrivit prezentei legi se fac venit la bugetul de stat.

Art. 40 – Dispozițiile art. 37 se completează cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Capitolul VI

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 41 – (1) Plata sumelor de bani reprezentând despăgubiri în dosarele aprobate de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi precum și a sumelor stabilite prin hotărâri judecătorești, rămase definitive și irevocabile la data intrării în vigoare a prezentei legi, se face în termen de 5 ani, în tranșe anuale egale, începând cu 1 ianuarie 2014.

(2) Cuantumul unei tranșe nu poate fi mai mic de 5000 de lei.

(3) Pentru îndeplinirea obligațiilor stabilite la alin. (1), Comisia Națională emite titluri de despăgubire, prin aplicarea procedurii specifice Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor.

(4) Titlul de plată se emite de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților în condițiile alin. (1) și (2) și se plătește de către Ministerul Finanțelor Publice în cel mult 180 de zile de la emitere.

(5) Obligațiile privind emiterea titlurilor de despăgubire stabilite prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile la data intrării în vigoare a prezentei legi se vor executa potrivit art. 21 din prezenta lege.

Art. 42 – (1) Persoanele îndreptățite pot opta pentru returnarea dosarelor înregistrate la secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către

comisiile locale de fond funciar în vederea restituirii în natură a terenurilor, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a legii.

(2) În termenul prevăzut la alin. (1), pot opta pentru returnarea dosarelor la comisiile locale de fond funciar și persoanele care nu au valorificat titlurile de despăgubire emise de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor.

(3) Dosarele înregistrate la secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor pentru care nu se exercită opțiunea de returnare către comisiile locale de fond funciar se transmit secretariatului Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, în vederea soluționării potrivit prevederilor prezentei legi.

Art. 43 – Cererile depuse în temeiul art. 36 alin (5) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 34 din Legea nr. 1/2000, cu modificările și completările ulterioare, care vizează teren cu categoria de curți-construcții, nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, se transmit comisiilor constituite pe lângă autoritățile publice locale pentru aplicarea Legii nr. 10/2001 în vederea soluționării.

Art. 44 – La data intrării în vigoare a prezentei legi, art. 38 alin. (1), din Legea nr. 10/2001 se modifică și va avea următorul conținut: "Nerespectarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege atrage răspunderea contravențională a conducătorului autorității administrației publice locale sau centrale, a instituției sau după caz a societății regiei autonome ori a organizației cooperatiste căreia îi incumbă aceste obligații".

ART. 45 – (1) Imobilele prevăzute în anexa 2 lit. a), pct. 1, 2 și 4 la Legea nr.10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la art. 1 alin. (10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.94/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare și la art.1 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/1999, republicată, se restituie foștilor proprietari sau, după caz, moștenitorilor acestora, cu condiția menținerii afecțiunii de interes public pentru o perioadă de 10 ani.

(2) Dispozițiile alin.(1) se aplică în mod corespunzător și imobilelor ocupate de instituții publice de cultură solicitate potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr.

94/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare și potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/1999, republicată.

(3) Dispozițiile referitoare la menținerea afecțiunii de interes public pentru o perioadă de 10 ani se aplică și terenurilor aferente imobilelor prevăzute la alin. (1) și (2), necesare desfășurării în condiții optime a activităților de interes public.

(4) La propunerea motivată a deținătorilor actuali, Guvernul, prin hotărâre, stabilește imobilele prevăzute la alin. (1) și (2) pentru care foștii proprietari sau, după caz, moștenitorii acestora, au obligația de a menține afecțiunea de interes public.

(5) În vederea promovării hotărârii prevăzute la alin. (4), deținătorii actuali ai imobilelor comunică Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, în termen de 45 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, datele de identificare a imobilelor pentru care este necesară menținerea afecțiunii de interes public.

(6) În perioada prevăzută la alin. (1) și alin. (2), plata cheltuielilor de întreținere aferente imobilului respectiv revine deținătorilor actuali. Noul proprietar beneficiază de plata unei chirii lunare, în cuantumul stabilit prin hotărâre a Guvernului.

(7) În situația în care pentru activitățile de interes public nu este necesară întreaga suprafață a imobilului, aceasta poate fi restrânsă, chiria recalculându-se în mod corespunzător.

(8) În situația în care, în perioada prevăzută la alin. (1), imobilul nu mai este necesar activităților de interes public, obligația menținerii afecțiunii încetează de drept.

Art. 46 – La intrarea în vigoare a prezentei legi, la articolul II din Titlul VI „Modificarea și completarea Legii nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997” al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările ulterioare, alineatul (1) se modifică și va avea următorul conținut:

„(1) Se înființează în cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților o direcție pentru coordonarea aplicării legislației din domeniul restituirii proprietății funciare de către instituțiile administrației de stat și comisiile de fond funciar, asigurând aplicarea unitară de către acestea a reglementărilor în domeniu.”

Art. 47 – La data intrării în vigoare a prezentei legi, art. 51 din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se completează cu trei noi alineate, care devin alin. (2)-(4) cu următorul cuprins:

”(2) În cazul existenței unei suprapuneri totale sau parțiale ca urmare a emiterii a două sau mai multe titluri de proprietate pe aceleași amplasamente, comisia județeană este competentă să dispună anularea totală sau parțială a titlurilor emise ulterior primului titlu.

(3) Comisia județeană va dispune emiterea unui nou titlu în locul celui anulat sau, după caz, va propune acordarea de măsuri compensatorii potrivit legii privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist în România”.

(4) Dispozițiile art. 53 alin. (2) rămân aplicabile”.

Art. 48 – La data intrării în vigoare a prezentei legi, art. 10 alin. (2) din Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul conținut:

(2) ”În cazul în care pe terenurile preluate în mod abuziv s-au edificat noi construcții autorizate, persoana îndreptățită va obține restituirea în natură a părții de teren rămasă liberă, iar pentru suprafața ocupată de construcții noi, cea afectată servituților legale, spațiilor verzi așa cum au fost stabilite prin art. 3 literele a–f din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, actualizată și republicată, precum și alte amenajări de utilitate publică ale localităților urbane și rurale, măsurile reparatorii se stabilesc în echivalent.”

Art. 49 – La data intrării în vigoare a prezentei legi, art. 31 alin. (4) din Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul conținut:

(4) ”Recalcularea valorii acțiunilor se face în baza valorii activului net din ultimul bilanț contabil, cu utilizarea coeficientului de actualizare stabilit de Banca Națională a României prin Ordinul nr. 3 din 27 aprilie 2001, publicat în monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 229 din 4 mai 2001 și a indicelui inflației stabilit de Institutul Național de Statistică și a prevederilor Legii nr. 303/1947 pentru

recalcularea patrimoniului societăților pe acțiuni, în cazul în care bilanțul este anterior acesteia. Actualizarea se face până la data de 14 februarie 2001.”

Art. 50 – La data intrării în vigoare a prezentei legi:

a. sintagma „despăgubiri acordate în condițiile prevederilor speciale privind regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv”, cuprinsă în Legea nr. 10/2001, republicată ,cu modificările și completările ulterioare, se înlocuiește cu sintagma „ măsuri compensatorii în condițiile legii privind unele măsuri pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv, în perioada regimului comunist în România”.

b. orice dispoziție referitoare la evaluarea imobilelor potrivit standardelor internaționale de evaluare și la măsura reparatorie a compensării cu alte bunuri sau servicii oferite în echivalent, prevăzute în Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.

c. articolele 13, 14, 14¹, 14², 15 literele a–d și f, 16, 17, 18, 18¹, 18², 18³, 18⁴, 18⁵, 18⁶, 18⁷, 18⁸, 18⁹ și 22 din Titlul VII „Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv” al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 653 din 22 iulie 2005, cu modificările ulterioare, și orice dispoziție contrară prezentei legi, se abrogă.

Art. 51 – La intrarea în vigoare a prezentei legi se abrogă art. 5 și art. 12 din Legea nr. 214/2011 pentru organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 819 din 21 noiembrie 2011, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 52 – Începând cu 1 ianuarie 2016, alin.3 al art.18 din Legea fondului funciar nr.18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.